

Rúsdrekka-viðgerðin virkar ikki nógv væl:

Ov fá gevast at drekka

Lars Holst, deildarleiðari
á Almannaðstovuni: - Vit
hava nýtt ov nógvan
pening til viðgerð, sum
kundi verið latin biligari
og betri, um vit t.d. høvdu
eitt stað til avrúsing og
síðani nýttu núverandi
stovnar til viðgerðarstöð

Orð: Dagny
Mynd: Kalmar

- Orkan verður lögð á skeivum stað.
Heldur enn at veita misnýttararum við-
gerð, verða teir innlagdir ferð eftir ferð
til avrúsingar. Alt ov fáir eru í viðgerð ta
tíð sum er sett til hetta virksemd, sigur
Lars Holst, deildarleiðari m.a.

Viðgerðin fyri rúsdrekka-
misnýttu er ikki nýggj í
Føroyum.

Seinastu árin eru tó
nýggir viðgerðarhættir
komnir, sum id hvussu so
er, hava fingið størri undir-
tøku enn t.d. vanligu anta-
bus-viðgerðin, id var eina-
sta loysn áður. Hóast fleiri
hava verið í viðgerð, so er
einki sum bendir á, at vit fáa
færri misnýttarar kortini.

Sosialurin hevur tosað
við Lars Holst, deildarleið-
ara á Almannaðstovuni, id
m.a. umsitur viðgerðar-
stovnin Heilbrigðin, sum er
undir Almannaðstovuni.

Lars Holst er útbúgvinn
sosialráðgevari og terapeut,
og hevur í mong ár
arbeiðt innan alkohol-við-
gerð í Danmark.

Hann er eisini ráðgevari
fyri Blákrössheimið og veit
um viðurskiptini har.

Øll sleppa til avrúsing

Av tí at Heilbrigðið bein-
leiðis er umsitungarøki hjá
Lars Holst, verða bert við-
urskiptini á hesum stovni
umrøtt í greinini.

Lars Holst: - Trý sløg av
misnýttararum fáa hjálp á
Heilbrigðinum. Tað eru
rúsdrekkamisnýttarar, tab-
lettamisnýttarar og blandað
slag av misnýttararum.

Rúsdrekkamisnýttarar
kunnu innleggjast til av-
rúsingar. Hetta er tilboð
sum stendur øllum í boði.

Avrúsingin varir í fimm
dagar, og viðkomandi kann
síðani fara í viðgerð, sum
varir í 35 dagar.

Tablettamisnýttarar verða
avrúsaðir í 14 dagar, av tí at

teir kunnu fáa krampar um-
leið 11 dagar eftir, at teir eru
farnir undir avrúsing.

Hvussu ofta kunnu mis-
nýttarar fáa viðgerð?

Øll kunnu innleggjast til
avrúsing, hóast tey hava
roynt áður. Høvdur viðkom-
andi verið innlagdur ofta -
eini seks- átta ferðir, verður
noktað honum viðgerðina
eftir avrúsing.

Fáa ikki fleiri kjansir

Mett verður, at viðkomandi
kennir viðgerðarskipanina
so væl, at tað er nógv mikið
t.d. at ganga til AA-fundir,
sum verða hildnir fleiri
ferðir um vikuna, um hann
veruliga vil gevast at
drekkja.

Hvussu ofta er tá talan
um?

- Vit hava noktað eini
átta-nýggju fólkum innivist
á Heilbrigðinum í ár, sum
hava verið í viðgerð eini
seks-átta ferðir áður.

- Tað vil siga, at vit ikki
fyri einhvønn prís taka fólk
inn. Tey mugu eisini sýna
vilja, um tey veruliga ætla
sær at gevast at drekkja.

Fíggarligu umstøðurnar

Sosialu viðurskiptini tá ein
vil fara undir avvenjing eru
soleiðis háttað:

Misnýttarar verða býttir
upp í trýggjar bólkar:

1. Fólk sum eru undir for-
sorgarlógini,
2. Avlams- og fólkapensio-
nistar og
3. Fólk, sum eru í arbeiði.

- Er misnýttarin undir for-
sorgarlógini, rindar Al-
mannaðstovan allar útreiðsl-

ur.

Eitt samdøgur á Heil-
brigðinum - bæði avrúsing
og viðgerð, kostar 1070
krónur.

Eru fólk t.d. í arbeiði, ella
hava verið tað til fyri stutt-
um, fáa tey tað sum svarar til
sjúkradagpening frá tí
almenna, sum er 7.436
krónur um mánaðan, tá
skatturin er dringin. Um-
framt hetta fáa tey 1261
krónur í lummapeningi um
mánaðan.

- Ofta eru misnýttarar illa
fyri fíggarliga, og vit kunnu
tí hjálpa teimum við fóstum
útreiðslum, tó ikki meir enn
upp til 7.346 krónur.

Ov nógv ganga aftur

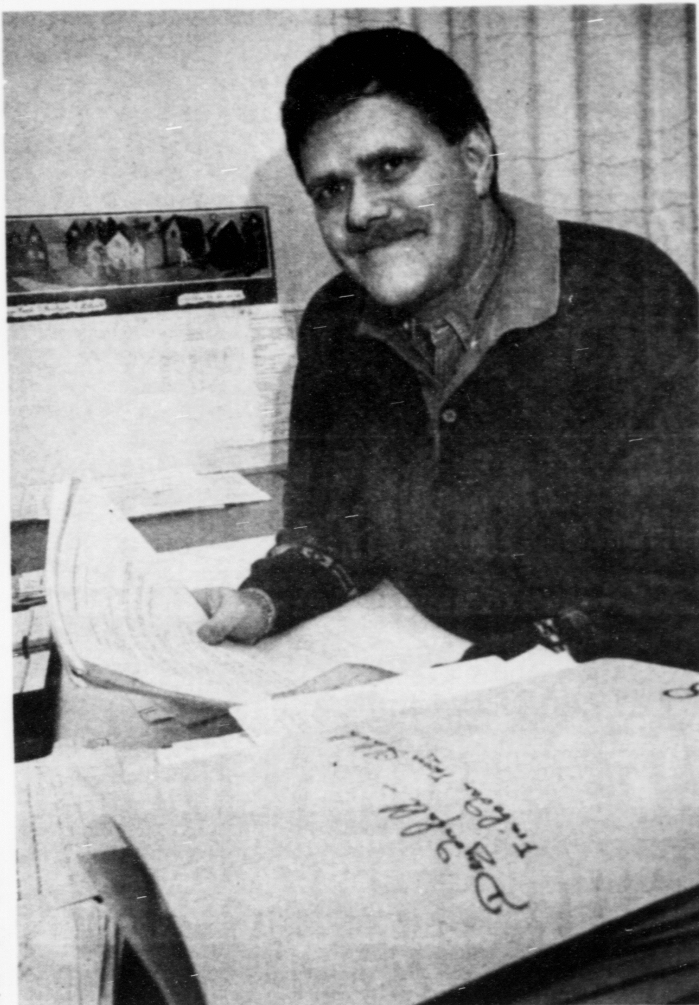
Er familjan bert kona og
maður, og tey hava skuld,
verður tikið støða til stuðul í
hvørjum føri sær, tó at tey
fáa til fastar útreiðslur. Er
familjan t.d. maður, kona
og tvey børn, kunnu vit
rinda fastar útreiðslur og
skuld, av tí vit meta, at fam-
iljan annars ikki er før fyri
at fóta sær og maðurin verður
betur førur fáa gott úrslit,
um hesi viðurskipti eru í
lagi.

Býr familjan í egnum
húsum, meta vit um
grundarlag er fyri at veita
stuðul til at tey kunnu verða
búgvandi.

Hetta verður bert gjørt,
um avtala fæst við bankan,
og ein terminkonto verður
stovnað samstundis.

- Verður familjan før fyri
at rinda Almannaðstovuni
aftur, verður peningurin
innkravdur.

Eru fíggarligu umstøð-

urnar hinvegin so vánaligar,
at familjan kortini ikki kann
verða búgvandi í húsunum,
so krevja vit at húsin verða
seld, og útvega teimum eina
íbúð.

Hvussu nógv fólk hava
verið innlögð á Heilbrigð-
inum í fjør, og hvussu nógv
gövuð við misnýttu?

- Í 1992 vóru 179 fólk
innlögð. Av teimum vóru
71 til avrúsing, 108 í við-
gerð, men bert 47 fólk vóru
verðandi til viðgerðin var
liðug.

- Av teimum 179 hava 78
persónar verið í viðgerð áð-
ur.

Tveir av trimum detta úti aftur

- Taka vit tølina fyri tíðar-
skeiði 1886- 92, hava 68%
av teimum verið innlögð
áður - frá einari til trýggjar
ferðir hetta tíðarskeiði.

23% hava verið í viðgerð
fyra - seks ferðir, og 9%
hava verið í viðgerð frá sjei
til 15 ferðir.

Lars Holst: - Úrslitið av
viðgerðini er ikki nógv gott.

Vit hava nýtt ov nógvan
pening til viðgerð, sum
kundi verið latin betri og
biligari, um vit t.d. høvdu
eitt stað til avrúsing, og síð-
ani nýttu núverandi stovnar
til viðgerðarstöð.

Eisini kundi ambulatorie-
viðgerð verið gagnlig.

Tað er ikki neyðugt at
innleggja fólk til viðgerð,
sum eins væl kundi farið
fram undir tryggum um-
støðum aðrastaðni - eisini á
bygðunum.

- Til samanberingar,
hvussu tey máta millum
úrslit av ymsum viðgerðar-
háttum aðrastaðni, so er
reglan tann, at 1/3 broyrt
drykkjuvanar, 1/3 heldur
fram sum áður, og 1/3
drekkur meira enn áður.

- Í Føroyum hava vit ikki
fingið 30% bata, og misnýt-
tarar hava verið alt ov ofta til
avrúsingar.

- Eydast ikki at sleppa
inn á Heilbrigðið, fara fólk á
Blákrössheimið.

Hesin stovnur hevur til
endamáls at hjálpa fólk út
frá einum krinstnum sjónar-
miði, meðan Heilbrigðið
ger tað út frá sjónarmið-
num, at tað er ein sjúka at
drekkja.

- Tað kann tí verða torført
hjá stovnunum at taka støðu
í einstøkum førum.

Orkan nýtt til avrúsing

- Eg kenni viðurskiptini í
báðum stovnum, og eftir tí
eg veit um, so ganga umleið
15% av misnýttarunum aftur
á báðum stovnum í sama

ári, og tað er ov nógv.

- Orkan verður nýtt til av-
rúsing og ov lítið kemur
burtúr viðgerðini.

Ein vansi er, at t.d. starvs-
fólkini á Heilbrigðinum eru
fyrirverandi drykkjufólk,
sum skilja trupulleikarnar,
id standast av at drekkja.

Tey hava tverri ikki øll-
um førum møguleika at
skilja sálarligu og líkamligu
støðuna hjá tí einstaka.

Hóast læknar arbeiða á
stovnunum, so er sjálv við-
gerðin ov einstáttað, og
hjálpir tí ikki tí einstaka í
øllum førum.

Blákrössheimið hevur
serkøn starvsfólk, sum á
øðrvísi hátt eru før fyri at
veita misnýttararnum hjálp.
Trupulleikin er, at fólk í ov
stóran mun eru tey somu,
sum fáa viðgerð.

Í Danmark eru eisini slík-
ir viðgerðarstovnar, sum
t.d. ganga somu viðgerðar
skipan sum Heilbrigðið.

Hvussu virka teir?

- Slíkir stovnar í Danmark
eru sjálvsognarstovnar og
hava einki samband við al-
mennaverið.

- Skulu misnýttarar í við-
gerð á slíkum stovnum,
mugu teir gjalda sjálvir, ella
eisini rindar arbeiðsgevarin

Framhald á síðu 15